

فصلنامه علمی چشم‌انداز مدیریت دولتی

Journal of Public Administration Perspective

عنوان مقاله: آسیب‌شناسی و مدل‌سازی تأثیر مؤلفه‌های فرهنگی محیط نهادی بر عملکرد ابرپروژه‌های زیرساختی ایران

Article Title: Pathology and Modeling of the Impact of Cultural Elements of Institutional Environment on the Performance of Infrastructure Megaprojects

نویسندگان: محمدرضا حاجی‌علیخانی، مجتبی‌عزیزی، محمدحسین صبحیه، و مهدی مرتضوی

Autores: Mohammad Reza Hajialikhani, Mojtaba Azizi, Mohammad Hossein Sobhiyah, Mahdi Mortazavi

روش رفرنس‌دهی به این مقاله: حاجی‌علیخانی، محمدرضا، عزیزی، مجتبی، صبحیه، محمدحسین، و مرتضوی، مهدی (۱۳۹۸). آسیب‌شناسی و مدل‌سازی تأثیر مؤلفه‌های فرهنگی محیط نهادی بر عملکرد ابرپروژه‌های زیرساختی ایران. چشم‌انداز مدیریت دولتی، (۲)، ۱۰-۳۹، ۱۵-۳۹.

To cite this article: Hajialikhani, M., Azizi, M., Sobhiyah, M.H., Mortazavi, M. (2019). Pathology and Modeling of the Impact of Cultural Elements of Institutional Environment on the Performance of Infrastructure Megaprojects. Journal of Public Administration Perspective, 10(2), 15-39.

تاریخ چاپ: ۱۳۹۸/۰۴/۰۱

ناشر: ایران - تهران - دانشگاه شهید بهشتی - دانشکده مدیریت و حسابداری

Publication Date: 2019/June/22

Publisher: Iran - Tehran - Shahid Beheshti University - Faculty of Management & Accounting

شاپا چاپی: ۶۰۶۹-۲۲۵۱، شاپا الکترونیکی: ۴۱۵۷-۲۶۴۵

صص ۱۵ - ۳۹

آسیب‌شناسی و مدل‌سازی تأثیر مؤلفه‌های فرهنگی محیط نهادی بر عملکرد ابرپروژه‌های زیرساختی ایران

محمدرضا حاجی‌علیخانی^۱، مجتبی‌عزیزی^{۲*}، محمدحسین صبحیه^۳، مهدی مرتضوی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت پروژه و ساخت، دانشکده هنر، دانشگاه تربیت مدرس، ایران. تهران.
۲. دکتری مدیریت پروژه، گروه مدیریت پروژه و ساخت، دانشکده هنر، دانشگاه تربیت مدرس، ایران، تهران.
۳. دکتری مدیریت، گروه مدیریت، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، ایران، تهران.

چکیده

هدف: ابرپروژه‌ها اهمیت زیادی در رشد اقتصادی کشورها دارند، ولی با کاستی‌های متعددی مانند تأخیر، افزایش هزینه، شکست مالی، تأثیر منفی بر محیط‌زیست و جامعه اطراف روبرو هستند. یکی از دلایل بنیادی عملکرد ضعیف ابرپروژه‌ها، تأثیر منفی عوامل فرهنگی محیط نهادی ابرپروژه‌ها است. هدف این پژوهش، بررسی تأثیر مؤلفه‌های مختلف فرهنگی بر عملکرد تعدادی از ابرپروژه‌های کشور در زمینه نفت، گاز، پتروشیمی، سدسازی و تونل‌های شهری بوده است. این ابرپروژه‌ها عمدتاً با بودجه دولتی، توسط کارفرمایان دولتی و توسط پیمانکاران دولتی (یا بخش عمومی) اجرا شده و تا حدودی یک سازمان موقت دولتی محسوب می‌شوند.

طراحی / روش‌شناسی / رویکرد: در این پژوهش با استفاده از روش نظریه داده‌بنیاد و از طریق مصاحبه با ۱۹ نفر از مدیران و کارشناسان ارشد، مؤلفه‌ها شناسایی شده و مدلی مفهومی برای نمایش این تأثیرات پیشنهاد گردید.

یافته‌های پژوهش: یافته‌ها نشان می‌دهد که تفاوت فرهنگ عوامل اجرایی و مدیریتی این پروژه‌ها، مسائل فرهنگی کارکنان و تفاوت‌های فرهنگی ملیت‌ها و اقوام مختلف ایرانی مانند تفاوت تقویم کشورها، زندگی مجردی کارکنان پروژه و تبعات شخصی و آسیب اجتماعی آن، تعارض کار و زندگی خانوادگی کارکنان، تفاوت فرهنگ کارکنان، تعصبات قومی و مذهبی، فرهنگ جامعه محلی، فرهنگ نیروی کار محلی و مشکلات ارتباطی (تفاوت زبان و لهجه) بر عملکرد ابرپروژه تأثیر منفی دارند.

محدودیت‌ها و پیامدها: تجربه افراد مورد مصاحبه عمدتاً در زمینه پروژه‌های نفت و گاز و پتروشیمی بوده، لذا این پژوهش در خصوص تعمیم نتایج به تمام پروژه‌ها محدودیت دارد. می‌توان در پژوهش‌های بعدی، به تنوع پروژه‌ها توجه نمود.

پیامدهای عملی: تفاوت‌های فرهنگی بر عملکرد تأثیر منفی دارند و باید در برنامه‌ریزی این پروژه‌ها مدنظر قرار گیرد.

ابتکار یا ارزش مقاله: مقاله به تأثیرات مسایل فرهنگی بر عملکرد ابرپروژه‌ها و مدل‌سازی آن می‌پردازد که در ایران کمتر مورد توجه قرار گرفته است

کلمات کلیدی: فرهنگ، عملکرد، نهاد، ابرپروژه

نوع مقاله: مقاله علمی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۱/۲۵، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۶/۰۴.

این مقاله مستخرج از رساله دکتری است.

* نویسنده مسئول.

Email addresses: hajialikhani_mr@yahoo.com; azizi.pm@modares.ac.ir; sobhiyah@modares.ac.ir; m.mortazavi@modares.ac.ir